

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító és Óvóképző Kar
és ELTE Bölcsészettudományi Kar

A minőségi hírfogyasztás erősítése

Kutatásvezetők:

Dr. Hammer Ferenc (ELTE BTK)

Dr. Lehmann Miklós (ELTE TÓK)

ELTE Bölcsészettudományi Kar
Média és Kommunikáció Tanszék
hammer.ferenc@btk.elte.hu

ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
Társadalomtudományi Tanszék
lehmann.miklos@tok.elte.hu



ELTE | TÓK
TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR

A minőségi hírfogyasztás erősítése

Milyen problémára keres megoldást?

A korunkra jellemző digitális környezetben a megnövekedett információmennyiség szükségessé teszi a különböző forrásokból származó anyagok közötti megalapozott válogatást. A megtévesztésre alkalmas téves vagy szándékoltan félrevezető hírek, a *fake news* terjedése a demokratikus működést is veszélyezteti, mivel a félretájékoztatással akadályozza a mindenkorai felhasználókat megalapozott döntések meghozatalában – sőt, ahogy a COVID-19-járvány megmutatta, egyenesen veszélybe is sodorhatja őket. A közoktatás számára megfelelő eszközöket szükséges kifejleszteni annak érdekében, hogy képes legyen felkészíteni a tanulókat a minőségi hírfogyasztásra.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Az információs műveltség kialakítását célzó tananyag fejlesztése, az iskolai munkában alkalmazható *e-learning* oktatási csomag kialakítása segíti a hírekben való eligazodáshoz szükséges készségek és képességek formálását. A kutatás felmérte a 9–14 éves tanulók ismereteit a téves és megtévesztő információkra, valamint a tények ellenőrzésére vonatkozó ismereteik tekintetében (kérdőívés és fókuszcsoportos felmérés). Metaelemzés készült nemzetközi összehasonlításban a jelenleg működő *fact-checking* szolgáltatásokról, a releváns iskolai gyakorlatokról.

Kutatási eredmények

Az eredmények alapján kitűnt, hogy a hazai oktatás csak kis mértékben készíti fel a diákokat az információval szembeni kritikai attitűdre és tényellenőrzési eljárásokra. Ennek kiigazítására tananyagok és *e-learning* oktatási csomag fejlesztése történt. Meghatározásra kerültek azok az elemek, amelyek a *fact-checking* folyamatából áttemelhetők az iskolai gyakorlatba; a pedagógusok munkájának támogatására tematikus tervek készültek, melyek egyaránt mutatják be a megtévesztés eszközeit és vezetnek rá az információ ellenőrzésének módozataira.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A minőségi hírfogyasztáshoz szükséges ismeretek elsajátítása az iskolai években kezdődik meg – erre készítenek fel a fejlesztés során kialakított tananyagok, *e-learning* csomagok és tematikus tervek. A tananyagok megalapozzák az aktív tájékozódást és a felelős demokratikus társadalmi részvételt a későbbi életkorokban. Az online elérhető *fact-checking* szolgáltatások elemzése alapján meghatározásra került egy lehetséges hazai szolgáltatás működési struktúrája, amely algoritmizált eszközök segítségével alkalmas a téves információ kiszűrésére, az információ megbízhatóságának meghatározására.